Sosiaali- ja terveysministeriö

HE 113/2025 vp

11.12.2025

Vastineet ja lisäselvitykset

- Ministeriö on toimittanut sosiaali- ja terveysvaliokunnalle kaksi eri vastinetta ja muita lisäselvityksiä
- Ministeriö katsoo, että ehdotetut pykälämuutokset vastaavat perustuslakivaliokunnan ja muiden lausunnonantajien huomioihin

Ehdotetut pykälämuutokset

Sosiaali- ja terveysministeriö

47 § Teknologiset ratkaisut sosiaalihuollon palveluissa

Asiakkaan sosiaalipalvelun toteuttamisessa hänen toimintakykynsä, turvallisuutensa, osallisuutensa ja hyvinvointinsa tueksi käytettävien teknologisten ratkaisujen tulee soveltua käytettäviksi hänen palvelussaan ja vastata hänen tarpeisiinsa. Käyttöön otettavien teknologisten ratkaisujen soveltuvuus asiakkaan palveluihin ja toimenpiteisiin tulee arvioida ja asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa, omaisensa tai muun läheisensä mielipide teknologisten ratkaisujen käyttöön selvittää asiakkaan palvelutarvetta arvioitaessa ja hänen asiakassuunnitelmaansa laadittaessa. Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 8 ja 9 §:ssä säädetään itsemääräämisoikeudesta.

Teknologisia ratkaisuja, jotka havainnoimalla asiakkaan kuvaa, liikettä, ääntä tai elintoimintoja voivat avata kuva- tai ääniyhteyden palveluntuottajaan, saadaan käyttää asiakkaan kodissa tai henkilökohtaisessa asuinhuoneistossa muualla kuin saniteettitiloissa. Saniteettitiloissa saadaan kuitenkin käyttää edellä mainittuja asiakkaan mukana kulkevia teknologisia ratkaisuja. Kuvayhteyden palveluntuottajaan itsenäisesti avaavan muun kuin asiakkaan mukana kulkevan edellä mainitun teknologisen ratkaisun käyttö tulee rajoittaa ajallisesti ja alueellisesti välttämättömään. Tässä momentissa tarkoitetun teknologisen ratkaisun käyttö on sallittua vain, jos se on välttämätöntä asiakkaan hoidon ja huolenpidon turvaamiseksi. Lain 45 §:ssä tarkoitetusta päätöksestä tulee käydä ilmi asiakkaan sosiaalipalvelussa käyttöön otettava tässä momentissa tarkoitettu teknologinen ratkaisu.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun teknologisen ratkaisun käyttöönotossa ja käytössä on huolehdittava siitä, että:

1) asiakas on tietoinen sen käytöstä, osaa tarpeen mukaan käyttää sitä ja saa tarpeen mukaan ohjausta ja neuvontaa sen käytössä;

2) teknologinen ratkaisu ei puutu asiakkaan eikä muun henkilön yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan enempää kuin asiakkaan hoidon ja huolenpidon tarve välttämättä edellyttää;

3) asiakkaan oikeus inhimilliseen kohtaamiseen ja henkilökohtaiseen vuorovaikutukseen toteutuu;

4) teknologinen ratkaisu toimii tarkoitustaan vastaavalla tavalla eikä vaaranna asiakasturvallisuutta.

Teknologisen ratkaisun käytön yhteydessä tapahtuvasta asiakastietojen käsittelystä säädetään asiakastietolaissa. Teknologisen ratkaisun käytön yhteydessä käsiteltävät henkilötiedot on rajattava käyttötarkoituksen kannalta välttämättömään. Henkilötiedot on poistettava välittömästi sen jälkeen, kun niiden käyttötarkoitus on päättynyt ja asiakastiedot on kirjattu sosiaalihuollon asiakasasiakirjoihin noudattaen asiakastietolain 17 §:ää.

48 § Tekninen valvonta sosiaalihuollon toimintayksiköiden yhteisissä tiloissa

Sosiaalihuollon toimintayksikön asiakkaiden yhteisessä käytössä olevissa tiloissa teknistä valvontaa saa toteuttaa silloin, kun se on tarpeen asiakkaiden terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tekninen valvonta tulee rajoittaa ajallisesti ja alueellisesti välttämättömään ja sen on oltava oikeasuhtaista tarkoitukseensa nähden. Teknisestä valvonnasta ja sen toteuttamistavasta on ilmoitettava näkyvällä tavalla niissä tiloissa, joissa sitä käytetään.

Teknisen valvonnan yhteydessä tapahtuvasta asiakastietojen käsittelystä säädetään asiakastietolaissa. Teknisen valvonnan yhteydessä käsiteltävät henkilötiedot on rajattava käyttötarkoituksen kannalta välttämättömään. Henkilötiedot on poistettava välittömästi sen jälkeen, kun niiden käyttötarkoitus on päättynyt ja asiakastiedot on kirjattu sosiaalihuollon asiakasasiakirjoihin noudattaen asiakastietolain 17 §:ää.

Työntekijän kameravalvonnasta säädetään yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) 16 ja 17 §:ssä.

Tässä pykälässä tarkoitettua teknistä valvontaa ei saa toteuttaa asiakkaan kodissa, henkilökohtaisessa asuinhuoneistossa tai saniteettitiloissa eikä muissa tiloissa, joiden katsotaan kuuluvan kotirauhan piiriin.

Kiitos.

Sosiaali- ja terveysministeriö